

tíðindablaðið sosialurinn

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgávudagar: týsdag, hósdag og leygardag

Lýsingar skulu vera okkum í hendi í seinasta lagi kl. 10 dagin fyri útgávudagin

Útgevandi:
P/f Sosialurinn
Ábyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller
Fyrirtaksstjóri:
Krisjan Dahl
Bládfólk:
Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Dagney Joensen
Uppseting:
P/f Sosialurinn
Prent:
P/f Pressan 1981

Orðaskiftið júst byrjað

NÚ uppskotini á tingi, um at steðga SEV-útbygging á Eiði við lóg og um at áleggja landsstýrinum at steðga SEV, eru fallin, og nú umboðsnevndarfundurin í SEV hevur goðtikið at seta pening av tí vatnorkuútbyggingini í Eysturoynni og fyrrverandi formaðurin í SEV-stýrinum er afturvældur í stýrið — munnu mong ivaleyst halda, at alt hetta orðaskiftið um SEV-H&S, vatnorku og kommunalt demokrati og sjálfstýri er liðugt — er at enda komið.

TAD er tó beint tvørturímóti. Vit meta, at tað orðaskiftið, sum hevur verið um hesi mál seinastu árin, er bert tað grundarstøði, sum er so avgjørt neyðugt fyri, at vit nú av álvara kunnu fara at tosa um hesar fyri samfelagið so týðningarmiklu spurningar. Tað er ikki fyrr enn nú, at fólk eru vordin vitandi um, hvussu nógv tað hevur at siga, at fjølmjóðarnir áhaldandi kunnu víðgera hesi evni.

SAMFELAG okkara er í støðugari menning og til tess at henda menning kann koma okkum øllum til góðar, og at hon ikki gerst ein meinbogi fyri samfelagið, so er neyðugt við meiri planlegging og einum meira opnum orðaskifti um, hvussu vit á bestan hátt menna samfelag okkara. Hetta orðaskifti gerst ógvuliga ófullfíggið, eru felagsskapir sum SEV ikki uppi í.

TOSAD verður nú um at menna alingina og at royna alternativar orkuhættir til tess at fáa bilagari orku og til tess at fáa nýggjar vinnuvegir uppá føtur. Alt hetta gerst ikki uttan, at SEV er við í orðaskiftinum. Fyri tað er tó ikki sagt, at tað, sum hesin felagsskapur hevur at fara fram og ætlar sær at fremja, er rætt ella skeivt. Tað, sum umræður, er, at allir partar eru við í orðaskiftinum um, hvussu vit besta menna samfelag okkara til felags besta.

ØLLUM kunnugt so verður hildið fram við at byggja út vatnorkuna við Eiðisvatn. SEV hevur fingið loyvi til eina útbygging, ið verður nevnd Eiði C, sum er partur av tí stóru Eiðis 1 ætlanini. Fyrrverandi formaðurin í SEV-stýrinum hevur upplýst, at henda ætlanin fer at geva einar 15 mill. kw og fer at kosta einar 208 mill. kr. Hesar pengar hevur umboðsnevndarfundurin játtað, fyrst í fjør og nú aftur í síðstu viku.

TANN, sum hevur fylgt við í hesum máli, er, at tað fyriliggur uppskot til eitt annað projekt, Veðranes projekt. Sannroyndin er tann, at hetta projekt við ein 4% vatngoymslu hevði

kostað tað sama sum núverandi Eiðis-ætlan men hevði givið meira orku. Harafturat høvdu vit við goymslu á Veðranesi ikki mist ein dropa av vatni, men høvdu kunnað útnýttat vatnið til fulnar.

Eisini høvdu vit við hesi ætlan spart Eiðisvatn og vit høvdu framt ta loysnina, sum tekniskt er tann rætta, nevniliga við at fara so langt upp í hæddina sum gjørligt eftir vatninum. At enda hava vit 60 kv linjuna á Veðranesi, so eisini her vóru vit betur fyri.

HÓAST Eiði nú verður útbýgt, so er Veðranes ikki farið í gloymibókina. Vit minnst, hvat Atli Dam segði á tingi undir viðgerðini av hesum máli um, at landsstýrið hevur gjørt eina semju um, hvussu nógv skal útbyggjast á Eiði. Spurningurin er so nú, hvat tað nýggja SEV-stýrið fer at gera. Teir kunnu sjálfandi spæla stórir uppá tað og heilt ignorerar landsins hægstu myndugleikar, men tað er skeivt at gera tað. Heldur eiga teir at taka upp samráðingar við landsstýrið fyri at vita, hvat tað heldur um støðuna. Nú eiga hesir báðir partar at finna ta bestu loysnina.

HVAT valinum av nýggjum SEV-stýri viðvíkur, so ruku báðir javnaðarmennir. — Í m. a. teirra stað eru komnir fólkafloksmenn. Tað verður sagt, at av teimum 7 stýrismunum eru teir 5 fólkafloksmenn. T. v. s. at fólkaflokkurin nú hevur buktina og báðar endar í hesum máli. Nú er so spurningurin, hvat fólkaflokkurin fer at gera.

VIÐVIKJANDI valinum av Ivan Johanesen í SEV-stýrið má sigast, at hetta var sera ódemokratisk mánagongd, tí tað, sum her í veruleikanum er hent, er, at umboð úr øðrum pláss-um enn Vágoyinni saman við einum einstøkum umboði úr Mykinesi hava áttkvætt Ivan inn í stýrið, hóast tað at ein meirluti av kommununum í oynni var samdur um at velja ein annan persón.

HÓAST hesin sami maður hevur skýrt Sosialin og ábyrgdarblaðstjóra tess at hava ført eina forfylgis-kampanju móti SEV sum felagsskapi, so skulu vit ikki her taka hesa skoð-mál ella persónin Ivan Johanesen til viðgerðar. Tað er harafturímóti tann mánagongd, sum er brúkt í SEV til tess at fáa hann afturvældan í stýrið, sum vit meta vera rættiliga ódemokratiska.

OG hóast hetta kundi lata seg gera sambært galdandi reglur fyri slíkt val, so er tað eingin, sum hevur sagt, at hesar reglur eru tær røttu fyri allar tíðir. Her er so eitt dømi um, hvussu SEV á ódemokratiskan hátt velur eitt umboð fyri Vágoyinna, sum meirlutin av kommununum í somu oyggj ikki hevur ynskt at koma aftur í stýrið.

jamú

Veraldaruppgávumaðurin

Nú tá tann fimta bókin í tí óendaligu røðini hjá Jens Paula Heinesen, »Eitt dýpi av dýrari tíð«, kom út, vónaðu nógv, at høvundurin ikki sat við sama lag og tugdi tað sama evnið.

Kanska var tað óklókt at vænta nakað eftir so drúgvu koyring í sama spori. Hetta fyrivarnið var ikki ógrundað, tí aftur hesu ferð siggjast tær somu søgurnar frá fyrr av, og fyri 10. ferð verður lagt eftir Stalini, sjálfandi, — hesuferð á seinastu síð-unum í bókini, og full-komiliga uttan samband við restina av bókini. Tað skal bara við hvørja ferð, tí, sum høvundurin eisini sigur har, er henda herferð ímóti Stalini »veraldar-uppgáva« hansara...

Sjálv havi eg ongantið borið vir við Stalini og Sovjet, men eg kann ikki annað enn brosa at hesum sjáldsama einherjanum úr Sandavági, sum hevur vígt alt sitt liv og skalds-liga umdømi upp á ein einaræðisharra og nøkur vanlukkuar, sum sovjet-iska fólkíð sjálvt longu

hevur gjørt upp við fyri langari tíð síððani!

Eg havi einki ímóti, at summi ganga heilt í øðrum heimi — tey um tað —, men tá ið Jens Pauli í sama viðfangi (í hesari bókini) so forhánsliga skirir Hans Kirk, kanska mætasta danska skaldið nakrantíð, »krúpandi ilja-sleikjara« og »neyðars-høvunda«, haldi eg, tað má átalast. Verkið hjá Kirk »Djevulsins pengar«, skirir hann »válnliga bók«, »verri enn min« og »Gud forbarmi seg fyri småborgarligt piss«, bert tí at Kirk í hesi bókini røsti Stalini.

Hetta varð skrivað í teirri tíðini, tá ið Stalin og Sovjet vóru óvanliga høgt í metum eftir tann stór-bará sigurin á nazismuni. Jens Pauli upplivdi ikki kríggið í konsentrations-legu og kúgan, sum Kirk gjørdi, men sum ein for-kelaður óviti, og skilir tí einki av tí, sum Kirk kendi. Sterka hatur hans-ara til alla sosialismu og kommunismu blindar hann fullkomiliga. Ikki sørt

djarvt av Jens Paula í egnari bók (!) at royna at dálka navn og bók hjá eftir minum tykki fremsta skaldi Danmarkar.

Hvat skulu vit halda um mannin! Sjálvrós, øvund ella hatur? Í staðin fyri at bita tann stóra humanistin í beinið, átti Jens Pauli heldur roynt at fingið skil á sínar egnu ófantaligu bókur, so at fólk tíma at lesa tær, tí, fyri at siga sum er, so eru valla fleiri enn tvær av hansara skvaldrutu bók-um verdar tað pappir, tær eru prntaðar á, — so ó-vanliga keðligar, tvælt-utar og tómligar eru tær. Og eingin teirra røkkur bókum Kirks upp til knýggja, tað veri seg »Djevulsins pengar« ella »Útróðarmenninir« ella »Bønarmenninir« (— hesar síðstu týddar til fœroyskt av Peturi Andreasen). Lesið heldur Hans Kirk, tá skulu tit siggja skaldskap!

M. Hansen

Hví sova blaðfólkini?

Vinarliga hýsið mær hes-um lesarabrevi.

Síggi í Sosialinum grein um asbestdeyðan og kap-italin.

Eitt, ið undrar meg stórliga, er, hví tað fœroyska blaðfólkið bara við-ger tað, sum fyriferst í Onglandi, Canada og USA; ikki eitt orð um nakað asbest her heima hjá okkum sjálvum.

Blaðfólk kunnu væl ikki vera so óvitandi ella fylgja so illa við, at tey ikki vita, hvat vatnið, vit hvønn dag drekka, rennur í-

gjøgnum, nevniliga as-bestrør!

Tá rorini í sinari tíð vórðu lögð, frá brunnum í Havnardali gjøgnum bý-in, varð nógv to millum fólk, um hesi vandamiklu asbestrør. Rom fekk sín undirgang á sinni, tí fólkíð drakk vatn, ið rann gjøgnum blýggjrori, men blað-fólk gjørdi ikki nógv burtur úr og nú liggja so rorini har. Hevði tað ikki verið nakað fyri blaðfólk undir at viðgjørt og fingið broytt?

Í øðrum londum hevur

blaðfólk eitt vakið eyga fyri teimum skeivleikum, ið koma fyri í samfel-agnum og við iagrytnum peni fáa, um ikki stœða, so í hvussu er broytt tað, so myndugleikar og kapit-alurin ikki tora at tiggja sær, sum teimum lystir.

Her hjá okkum sveyur blaðfólk sín Tornurósu-svøvn og skrivar um rot-inskap, ið fyríkemur í USA, Canada og triðja heiminum.

Dólgur

Aktuelt

Nú ljóðar, at allir trolarar, ja eisini summir av djúp-vatnstrolarunum, skulu at partrola, tí tað skal loysa seg betur.

Aðrir siga, at hetta oyðir grunnarnar enn meira, og tá er litið vunn-ið.

Annað mál er trolarin Magnus Heinason. Ferð eftir ferð hevur verið heitt á landsstýri, eisini núsit-andi, um at lata Magnus Heinason leita eftir fiski á djúpum vatni, einamest eftir longu og kongafiski, men enn er litið hent í hesum málið.

Verksmiðjutrolarar eigur ikki at vera talan um. Flakavirkini hava ov

lirlan fisk sum er.

Kanska eru flakavirkini í so nógv og kanska eisini í so rationel — so nýmót-ans, at bert fá fólk fáast í arbeiði, sjálvt um landa-ðu nøgdirnar bara vaksa.

Kanska okkara kosnu menn áttu at hugsa um hesi viðurskifti eisini.

Nakrir trolaramenn

BRÚKTUR BILUR ER EITT ÁLITISMÁL

VIT HAVA GÓÐAR
BRÚKTAR BILAR
Á GOYMSLU

SÁMULIGIR PRISIR — LAGALIG FÍGGING

NISSAN **AUTO Service**

Orkestrið
Ørvarr

spælir til dans.

Tlf. 15031